

Elkészült az út

Újszegeden újabb szakasza készült el a 43-as, a nagylaki határátkelőhelyhez vezető útnak. Az Odesszai körút-
nak ez az átépített szakasza köti össze a Székely sort a Szőregi úttal. Az osztott pályás kétszer két nyomsávost utat a Közüti Építő Vállalat készítette el, a beruházás 6,4 millió forintba került. Ez egyúttal az Odesszai körút átépítésének első lépése volt, melyre az új híd elkészültével áttértek majd a 43-as út forgalmát. Az útszakasz megépítése lehetővé teszi, hogy Újszegeden a közlekedési rendjét megváltoztathassák, megszűnjön a körforgalom. A forgalmi rend változásairól hamarosan beszámolunk lapunkban

Tovább javítják a húsellátást

Útkeresés a több csatornás együttműködésre

A Csongrád megyei Állatforgalmi és Húspari Vállalat kezdeményezésére először ülték tárgyalóasztalhoz tegnap délelőtti Szegeden az állami húspár és a termelőszövetkezeti, ÁFESZ és állami gazdasági húsfeldolgozó üzemek képviselői. A lakosság jobb ellátását szolgáló párt- és kormányhatározatok szellemében vizsgálták meg, hogy összefogással, együttműködéssel hogyan lehetne elérni a meglévő fogyasztói igények jobb kielégítését.

Dr. Piros László, a vállalat igazgatója tájékoztatta a saját vágóhíddal, illetve feldolgozó üzemmel rendelkező öt ÁFESZ, 11 tévész, és a Górsai Állami Gazdaság képviselőjét a vállalat üzleti szemléletéről; az állami húspár nem piaci rivalisaként, hanem fontos feldolgozóipari partnereként tekint a szövetkezeti üzemhálózatra, amely ma már évi 50-60 ezer hízót dolgoz fel, illetve értékesít tokehúsként. A hústermelés szinte úgrásterület előzte meg az elmúlt években az állami feldolgozó kapacitás bővülését, és ezért kapcsolódtak be a

szövetkezetek is a húsfeldolgozásba.

A tanácskozás azt bizonyította, hogy a mostani, kezdeti lépés a további partneri együttműködés alapköve lehet. Dr. Bodó István, a tápéi Tiszatáj Tsz elnöke fejtegette, hogy a kisebb feldolgozóknak csak 8-10-fajta töltelékért tudnak produkálni, amely nem elegendő egy-egy körzet fogyasztói ellátásához. Szükség van tehát a cikklista kiegészítésére, és az állami húspár nemcsak a 40-féle késztermékével, hanem nyersanyagokkal is a szövetkezeti vonal rendelkezésére áll. A szegedi húszüzemben gyakran van árufelesleg olyan nyersanyagokból, amelyek állandó hiánycikkek a szövetkezeti feldolgozó üzemekben.

Javaslatként került szóba, hogy a szövetkezeti húszüzemek specializálják magukat néhány tájélelű, házi ízestű áru előállítására; hogy hasznos lenne úgynevezett körzeti húselosztók létesítése, ahová nagy tételekben érkezne az áru, de a kiskereskedelem már a megrendelések szerint kapná ezt meg.

Óvodai oktatásunk a világ élvonalában

Budapesten ülésezik az iskoláskor előtti nevelés világszervezete, az OMEP. A tanácskozás csütörtöki, úgynevezett „magyar napján” a gyermekek iskolai életre való felkészítésének magyarországi módszereivel ismerkedtek, a szervezet 25 országból érkezett szakemberei. A Tudományos Akadémia várban levő kongresszusi termében elhangzott előadások után Földesi Károly, az OMEP magyar nemzeti bizottsága ügyvezető elnöke egyebek között megállapította:

— Hazánk nyolc éve tagja az iskola előtti nevelés negyedszázada megalakult, haladó szellemű világszervezetének. Eredményei alapján azonban a magyar óvodai oktatás a világ élvonalába

tartozik. Jelenleg óvodáskorú gyermekeinknek 62 százaléka részesül szervezett óvodai nevelésben, s további 22 százaléka tehető azoknak a gyermekeknek az aránya, akik számára szervezett iskolaelőkészítő tanfolyamokkal nyújtunk segítséget az iskolák közösségi életébe való beilleszkedéshez.

— Nemzetközi viszonylatban ez kedvező arányt jelent. A nyugati országokban például a miénknél sokkal alacsonyabb az óvodai ellátottság, s az óvodáknak nincs egységes, tervszerű nevelési programjuk.

— Ma már szinte a világban elismerik, milyen egész életre kiható, jelentős szerepet tölt be a gyermekek szervezett, tudományos módszereken alapuló felkészítése az iskolai életre.

Fenyők karácsonyra

A Borsodi Erdő- és Feldolgozó Gazdaság bükkjei és zempléni erdőseiben megkezdtek a karácsonyfák kivágását. A gazdaság az idén a korábbi éveknél több, összesen százötven ezer karácsonyfát ad a kereskedelemlennek. A hagyományos lucfenyőn kívül az idén jegenye- és douglas fenyőt is forgalomba hoznak.

A gazdaság a korábbi években karácsonyfa-ültetvényeket telepített a bükkjei és zempléni hegyvidékeken.

3. Két évvel ezelőtti mondta ki határozatban a megyei tanács végrehajtó bizottsága, hogy szükségesnek tartja és támogatja Kisteleken az iparfejlesztést. Az eddigi kezdeményezések innen indultak.

Az, hogy támogatást ígér a megyei tanács, pénzt jelent. A közelmúlt napjaiban született éppen egy újabb határozat. Ezerint hárommillió 200 ezer forintot ad az iparosítás elősegítésére a kisteleki tanácsnak a megyei központi fejlesztési alappól. A pénz mellé javaslatot is csatoltak: a tanács ezt az összeget a Fővárosi Kézműipari Vállalat meglévő telepe bővítésének a támogatására használja föl!

Mit tervez a kézműipari vállalat? Azt, hogy bővíti a „skaláját”. A női ruhák mellett lehetősége van játékokat, műanyagholmokat, szőnyegeket, kisbútort, bórdíszműveket készíteni, de profiljába tartozik akár a fémfeldolgozás is. Számos ágazat ezek közül kimondottan férfiaknak való. Két fokokatban tervezi a fejlesztést a vállalat, az említett profilbővülés már az első lépcső velejárója lesz.

A községi tanács most úgy érzi, jól választott, amikor ezzel a vállalattal kezdett egyezséget. Minden gondja nem oldódik meg ugyan, de sok elfogy belőle. A kézműipari vállalat is jól számított, a fejlesztéshez a munkások rendelkezésére áll.

Ha egy község csak rálép az iparosodás útjára, termé-

A tanyák jelene és jövője

Ülést tartott a Csongrád megyei tanács

Tegnap, csütörtökön dr. Komócsin Mihály tanácselnök elnökletével ülést tartott Csongrád megye tanácsa. Az ülésen részt vett dr. Mátyás Miklós, a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese, dr. Böör Péter, az Igazságügyi Minisztérium főosztályvezetője, dr. Nádor György, az Országos Ifjúsáspolitikai és Oktatási Tanács titkára, valamint dr. Kovács Lajos, a megyei pártbizottság osztályvezetője is. A tanács meg tárgyalta a tanyán élő lakosság helyzetét. A dr. Komócsin Mihály tanácselnök által előterjesztett anyag vitájában felszólaltak: dr. Dömötör János (Hódmezővásárhely), Borbás József (Makó), dr. Ördög Piroska (Szeged), Róza István (Szeged), Dudás Kálmán (Üllés), Nagysándor Sándor (Fegyő), Huszta Vince (Zákányszék), Munkácsy György (Szeged), Szabó Endre (Hódmezővásárhely) tanácsstagok.

Az ifjúságról szóló törvény végrehajtásának tapasztalatairól, a további feladatokról szóló beszámolóhoz dr. Ágoston György (Szeged), Martonosi Andrásné (Hódmezővásárhely), Sarró Ferenc (Kiszombor), Link Mihály (Szeged), Horváth Jánosné (Mindszent), Szógi Béla (Szeged),

Molnár József (Csongrád) tanácsstagok szoltak hozzá. A bíróság munkájáról, valamint a népi ülnökök tevékenységéről szóló tájékoztatóval kapcsolatban dr. Máthé Ferenc (Csongrád), dr. Ábrahám Antal, a szegedi járási hivatal vezetője, dr. Mátyás Miklós mondta el véleményét.

Napirenden szerepelt még a tanács és a végrehajtó bizottság 1974. évi munkaterve. Elfogadta a tanács a Csongrád megyei Népi Ellenőrzési Bizottság kéteves munkájáról készített beszámolóját és jóváhagyta a NEB jövő évi munkatervét. Ugyancsak elfogadta a megyei tanácsrendeletek felülvizsgálásáról szóló beszámolót is. Határozatot fogadott el a szeged-algyői olajmezőn létesítendő tűzoltóságról és a kisteleki szülőotthon megyei intézményként való működésének megszüntetéséről.

Végül Sarró Ferenc (Kiszombor) interpellált. Kérte, hogy a megyei tanács járuljon hozzá a makói járás Balatonszárszón épülő úttörőábrának költségeihez. Szükségesnek tartaná azt is, hogy felülvizsgálják a DEMASZ munkáját, ugyanis igen sok a kifogás tevékenységükkel szemben.

Csongrád megyében, az 1970. évi népszámlálás adatai szerint a lakosságnak 20,6 százaléka, azaz 90 615 ember él külterületen. Többségük mezőgazdaságban dolgozik, emellett azonban egyre növekszik az egyéb munkaterületen elhelyezkedők száma. A tanyai életkörülmények gondot okoznak a szociális mezőgazdaság továbbfejlesztésében, egyre inkább az ipar munkaerő-ellátásában is, és többféle szempontból befolyásolják az egész megye jövőjét. Mindez indokolta, hogy a tanács behatóan foglalkozzék ezzel a témával.

A megyében 28 697 külterületi lakóépület, bennük 31 ezer 659 lakás van. A tanyáknak több mint fele állami gazdaságok és termelőszövetkezetek területén fekszik. A tanyán élő emberek

száma egyre csökken, és az évek során összetételük is változik. Régebben az idősebb generáció tagjai költöztek be a falvakba, községekbe, ma inkább a fiatalok válnak ott munkát, s egyre többen az iparban helyezkednek el. Ezt a tendenciát siettetné, ha javulna a közlekedés, és több gyermekintézmény lenne a külterületeken. Ugyanis tekintélyes munkaerő-tartalékok rejt magában a tanyavilág.

Nagy gondot jelent a tanyai lakosság egészségügyi és szociális ellátása, elsősorban a területi szétszórtság és az útviszonyok miatt. Főként annak a betegnek jelent ez hátrányt, aki otthoni ápolásra szorul. Ezeket a mostoha körülményeket igyekeznek legyőzni az anya- és csecsemővédelmi ellátószolgálat dolgozói is.

Különösen hátrányban vannak a tanyán élő emberek, ha kulturális körülményeket nézzük. Mindössze három óvoda működik állandó jelleggel külterületen. Kevesebb ugyan az osztatlan iskolák száma, mint tíz évvel ezelőtt volt, sok helyen folyik a szakrendszerű oktatás, sokat jelentett a villanybevezetése, a tanulók hátrányos helyzetét mégsem sikerült teljesen megszüntetni.

A felfrész során számba vették azokat a tényezőket, amelyek a tanyai lakosságot a helybenmaradásra vagy az elköltöztetésre ösztönzik. A tanyai élet anyagi előnyei, a lakások olcsó fenntartása, az egyes szocialista gazdaságok marasztaló hatása, a jelentős mennyiségű szőlő, gyümölcs, zöldség, állati termék jelentette népgazdasági értékek és bizonyos fokig a maradi életfelfogás kétségeltlen a rögöz költöztetés csábítása a tanyán lakókat. Mi szől a belterületre való költözés mellett? Itt is jelentősek az egyéni indítékok: aki belterületi munkahelyen dolgozik, szeretne közelebb lakni hozzá. Az egyre javuló ellátás is újabb igényeket szül, ezeket viszont már nem képes kielégíteni a tanya. A járművel egyre gyakrabban meglatogatott, szórakozási, művelődési igényeket kielégítő község, város is vonzza a tanyaiakat. A gépesített nagvüzemeket pedig egyre inkább zavarják a nagvüzemi táblák közé ékelődött házak. A tanyán levő állatok is kárt tesznek a természetben, a gyomos sávok pedig a fák-lak növényvédelmet akadályozzák. A nagvüzemek ennek ellenére mégsem tesznek eleget, nem segítik a tanyaiak elköltöztetését. Pedig népgazdasági érdek is szól emellett: a tanyák területét, az odavezető utakat be lehetne vonni a táblás művelésbe.

Mindebből világosan kitűnik, hogy a tanyai lakosság hátrányos helyzetben él, s ezekből a keretekből kiszakítani őket egyéni és társadalmi érdek. A tanyavilág felszámolása a fejlődés, a jövő útja. A tanácsot is az a szándék vezérli, hogy szerző munkával, intézkedésekkel meggyorsítsa ezt a hosszabb távú folyamatot; segítse a belterületre költözőket, és a még tanyán élők jobb ellátásáról gondoskodjék.

Tartalmas vita után a tanácsülés elfogadta a jelentést és utasította a végrehajtó bizottságot, hogy az irányelvek alapján dolgoztassa ki szakigazgatási szerveivel a konkrét intézkedési terveket e folyamatok ösztönzésére.

Kistelek ipart keres

szetesen újabb gondjai is támadnak. Óvodája, bölcsődeje példáulú mostanág majdnem elég volt. Bölcsődebe minden olyan gyereket föl tudtak venni, akinek mindkét szülője dolgozik. Most kezd változni a kép. Jó néhány anya azért nem kéri eddig a bölcsődét, mert nem tudott munkát vállalni, tehát otthon maradt. Most azért nem tud élni a kínálkozó lehetőséggel, mert gyermeke miatt otthon kell maradnia. Hasonlóképpen szorít a szolgáltatások ügye. Eddig is szorított, de ha többen térnek haza a faluba, többen szeretnék helyben javítani azt is, amit eddig — jobb híján — behoztak Szegedre. Ipar nem képzelhető el műszaki értelmiség nélkül. Ahhoz pedig lakás is kell. Biztos, hogy megkezdődött az OTP-s lakások építése. Az egyiket most adják át a napokban, a másikat talán márciusban, és másik három követi majd az első kettőt, a régi vásártéren, a gimnázium és az új bölcsőde között.

Nem titkolt vágya Kisteleknek, hogy majdan város akar lenni. Az ipar nyilván közelebb hozza az esélyeket, de maga a törekvés egy sor követelményt vet föl. Nem újabb gondok ezek, hiszen a normális fejlődés követeli megoldásukat, előbb-utóbb sort kell keríteni rá. A forgalom szempontjából csak a községet átszelő utak használhatók. Ha az E5-ös útról le akarják tiltani a lassabb járműveket, nyilván néhány utcát alkalmassá kell tenni a közlekedésre. Az új házak is, a régi egy része is csatornázást sürget. Szeretnének orvosi szakrendelőt, mentőállomást, új könyvtárat, új iskolát, sportpályát is, vezetőkes gázt, autóbusz-pályaudvart is. Nem egyszerre valamennyit, de a jövőben. Amire leginkább vártak, az megkezdődött. Kezd ipara lenni Kisteleknek.

Horváth Dezső

Itt a tél!

Európa szinte valamennyi meteorológiai intézete csütörtökön azt jelentette, hogy beköszöntött a tél. Kontinentünkön az évszakhoz képest hideg az idő.

A Kárpát-medencében, így hazánkban is, csütörtökre beköszöntött a tél, két nappal a „hivatalos” meteorológiai tél beállta előtt. A délelőtti órákban elsősorban a nyugati megyékben esett a hó, de délutánra már az egész országra kiterjedt a havazás. S az előrejelzések szerint ez az időtartósnak ígérkezik. Tegnap, csütörtökön este Szegeden is megkezdődött a havazás.